

۲۰۱۳/۱۱/۲۹

صالحه وهاب واصل

خشونت چیست و انواع خشونت کدام ها اند؟

خشونت در عربی درشتی، خشن شدن و ضد نرمی را گویند. در لغت نامه دری فارسی ما خشونت یعنی درشتی، نا همواری و تند خویی میباشد.

خشونت یک پدیده مرئی و قابل لمس نبوده احساس خشن و ناتوانی در طبیعت درونی انسان است که در حالات بیچارگی و نیاقتن راه حل مسئله یا مشکل، مانند یک نیروی بسیار قدرتمند فزیک بر یک فرد، یک شی، یک حیوان و یا یک گروه اجتماعی اعمال میگردد. خشونت در کل ضرر رسانی و تخریب مادی و معنوی، اعمال هر نوع آسیب یا انسداد و صدمات روانی از یک جانب بر جانب دیگر است که در اثر وجوه منفی روانی و ذهنی انسان بروز میکند و نمی تواند شکل مثبت سبب را تعیین کند. علل و عوامل متعدد و مختلفی در حالات متنوع زندگی و در مقاطع مختلف زمانی در شکل گیری خشونت نقش داشته، معیار شدت و تضعیف آنرا معین میسازد. همچنان میتوان گفت که خشونت نقض قواعد و اصول حاکم بر جامعه بشری به شکل غیر قانونیست و اگر قانون در جامعه با قدرت باشد خشونتگر بازنده است.

مصادیق خشونت ازسالیان متمادی به این سو به مفاهیم ضرب و شتم، لت و کوب، روش های خشن، کندن و کش کردن مو، مشت و لگد جسمانی، هیبت با عصبانیت، سیلی و زخم زدن، تهدید، حبس در ته خانه ها، تجاوز های جنسی و در کل آزار و اذیت جسمانی، اطلاق گردیده است. در حالی که خشونت نه صرف آزار و اذیت فزیکست بلکه تخریب و وارد ساختن صدمات روانی و روحی همچنان مشمول آن میباشد که که اثرات آن میتواند روح و جسم انسان را تحت شعاع قرار داده آسیب رساند.

خشونت در جوامع مختلف در عموم به دو نوع ظاهر میگردد (مرئی یا قابل دید و لمس و نا مرئی غیر قابل دید و لمس)

خشونت مرئی(قابل لمس و دید): خشونتتست که همه آزار و اذیت جسمانی را در خود شامل دارد و با عصبانیت ، حرکات و ژستهای غضب آلود، آواز بلند و خشن و خود خواهی غیر انسانی مانند لت و کوب، شکنجه و صدمات جسمی، قتل، خفه کردن، حبس کردن، تهدید مرگ، تجاوز جنسی، تخریب شخصیت، تهاجم، تذبذب، اشیای مورد علاقه کسی را شکستن و از بین بردن، دروازه را به شدت به رخ کسی بستن، و غیره، آشکار میگردد

خشونت نا مرئی (غیر قابل دید و لمس): خشونتتست که آزار و اذیت روحی و روانی را شامل است که به چشم دیده نمیشود ولی اثرات آن محسوس است. مانند نا باوری، بی اعتمادی و شک، کینه و ضدیت، تمسخر، زجر های عاطفی، غیبت، بی مسئولیتی در برابر وظایف سپرده شده، آبرو بردن طرف، بی تفاوتی، نگاه تحقیر آمیز، کتبه و کنایه، انتقاد های ناجایز و ناروا، سخن فحش و ناسزا، خیانت به همسر، خیانت در کل، توهین غیر مستقیم، اهانت، خدشه دار ساختن شرافت طرف، بی احترامی، زهر خند، و امثال اینها .

دو نوع خشونت متذکره در بالا جامع و همه جانبه بوده شاخه های زیادی را در بر میگیرد که به طور خلاصه میتوانیم از چگونگی انواع مختلفه خشونت که ساحة بسا وسیع دارد به شکل نکته وارو کوتاه ، ذکر ی به عمل آوریم. مثلا علاوه بر خشونت های جسمی و روانی، خشونت های جنسی، دولتی، مالی، خانوادگی، حقوقی، قانونی، اجتماعی، کلتوری وجود دارد که در ذیل کوتاه در باره آنها مطالعه میکنید.

خشونت جنسی: مانند (هرگونه رفتار غیر انسانی و وحشیانه برای رفع غریزه شهوانی از لمس ، بوسه تا تجاوز «که حتی در حیطه زندگی زناشوهری هم ممکن بوده میتواند» ،انجام اعمال نا مشروع بر کودکان و اطفال زیر سن، انجام اعمال نا مشروع و تجاوز به دختر و پسر خود در محیط خانواده، فروش زن، دختر و پسران زیر سن برای دلالان روابط جنسی، برهنه سازی زن یا مرد و کودک در محضر عام و امثال اینها)

خشونت مالی: مانند (غصب پول یتیم و بیوه، جزیه گرفتن پول، غصب میراث با قدرتمندی، بی عدالتی در مال و مال، ندادن مهریه زن، اموال شخصی را بزور گرفتن، خیانت مادی و امثال اینها)

خشونت دولتی: مانند (گروه های تنظیم شده که سبب مخاطره جدی امنیت عامه و اخلاق اجتماعی در سطح بین المللی میگرددند، عفو عمومی، رهای قاتلین از زندان بعد از کوتاه مدت به جای سرکوبی و رسانیدن شان به جزای

اعمال شان، بی تفاوتی دولت در حفظ حقوق افراد جامعه، بی عدالتی در قانون اساسی، عدم سهولت های رهایی و شرایط نادرست و نا کافی سر پناه برای ملت یا افراد جامعه ، بی رغبتی بر بلند بردن سطح دانش و آموزشی افراد جامعه اعم از مرد و زن، عدم سهولت های کاری ، پرداخت مزد حد اقل در برابر کار حد اکثر و امثال آنها.)

خشونت قانونی: مانند (نارسای های قوانین در اثبات جرم علیه زنان، خشونت لفظی، فحاشی و تهمت ، بی رغبتی و بی مسئولیتی مراجع قضایی، بی امنیتی در پیگیری خشونت های خانوادگی، مداخله نکردن پولیس در منازعات خانوادگی، تبعیض، برابری شهادت دو زن در برابر یک مرد، تحقیر جنسیتی، ممانعت حقوق مدنی، تابعیت تحمیلی از اوامر همسر، ندادن مهر و نفقه و امثال آنها)

خشونت حقوقی : مانند (تبعیض نژادی، ممانعت های کاری، ممانعت های تحصیلی، ممانعت های توسعه روابط اجتماعی، محدودیت آزادی بیان، نا امنی محیط زیست، عدم احقاق حق قانونی بر فرد، ندادن طلاق در صورت رضایت زن، فراهم سازی کمرنگ بودن «زنان» در فعالیت های سیاسی و فرهنگی، عدم تساوی حقوق زن و مرد، مناقشات مسلحانه ، نکاح تحمیلی، ازدواج های دختران زیر سن،تحمیل حجاب ، ندادن شیرمادر به طفل به خاطر حفظ اندام، جدا ساختن کودک شیرخواره از مادر بعد از طلاق، و امثال آنها.)

خشونت اجتماعی : مانند (خشونت فرد به فرد ، فرد به گروه ، گروه به فرد، پدر به فرزند،خشونت در محیط تعلیمی و درسی مثل تنبیه دانش آموزان توسط مربیان ، استفاده از قدرت و موقف اجتماعی، خشونت در خانواده ها، رعایت نکردن قوانین رانندگی، تجاوز به حقوق دیگران، زور گویی، محدودیت های کمتری، عدم عدالت، نا امنی، تخریب منابع مدنی، بی تفاوتی در قوانین ترافیک، منازعات قبیله ای که این نوع خشونت با خشونت های فرهنگی و اقتصادی جامعه ارتباط مستقیم می داشته باشد و علل آنرا محرومیت ها، عقده ها و تجارب ناکام افراد در محیط خانواده و محیط تعلیمی دانسته اند.)

خشونت خانگی یا (عمومی): (شامل آزارهای عاطفی، پولی و اقتصادی، جنسی، حس مالکیت شدید، کودک آزاری، تهدیدات لفظی، اهانت در دختر زایی زن، پوشش تحمیلی روی زن، استفاده به زور از دارایی های شخصی زن و یا مرد ، صدمات جسمانی ،استفاده از قدرت مردانه، ترسانیدن در تنهایی ، گرفتن زنان متعدد، ایجاد وحشت ، آزارهای زبانی دائمی، به ستوه آوردن طرف ، پرتاب کردت اشیا به سوی اطفال، تهاجم والدین بر اطفال و یا کودکان، تحقیر و کوچک سازی، منزوی کردن شخص از خانواده و دوستانش، الفاظ زشت و رکیک، محروم کردن شخص از غذا، پول، لباس، تخریب شخصیتی و امثال آن.) آزارهای خانگی به نژاد، قوم، سن و سال و زمینه فرهنگی-اقتصادی وابسته نمیباشد و به شکل خشونت کلامی و رفتاری یا عملی آشکار میگردد.

خشونت کلتوری: (مانند رسم و رواج های منفی، پایمال سازی حقوق و نورم و ارزشهای دیگران، عنعنات خرافاتی، بی حرمتی به کلتور های قبیله ای،تمسخر بر لباس های ملی و کلتوری اقوام و قبایل، ممانعت در برگزاری محافل کلتوری اقوام یک کشور و امثال آن)

خشونت ساختاری: مانند (از خودبیگانگی، استضعاف ، بی عدالتی، سلطه و قدرت فزایی، زیردست سازی استعمار، استثمار و امثال اینها.)

آمار و مقیاس های تحقیقی نشان داده است که خشونت یک پدیده نا آگاه قبول شده در همه جوامع بشریست، اعم از اجتماعات متمدن و عقب مانده، کوچک و بزرگ، مترقی و غیر انکشاف یافته است که از حلقات کوچک خانواده در اجتماع سر چشمه میگیرد و به شکل یک طرز تفکرتحمیلی تربیوی در اذهان مردم جا گزین میگردد و آرام- آرام نسل به نسل به اساس روابط اجتماعی مشروعیت پیدا میکند. فیصدی خشونتها در جوامع پیشرفته با جوامع عقب مانده تفاوت فاحشی داشته نوع ، اعمال و شدت آن بر مبنای کلتور، فرهنگ و مذاهب حاکم بر جوامع متذکره در بالا فرق میکند. که نظر به بررسی های علمی و پژوهشی این عمل نا انسانی در جوامع عقب مانده و فقیر به مراتب شدید تر و سنگین تر بوده و ۹۰ در صد قربانیان آن زنان و کودکان را تشکیل میدهد و ده در صد آن مردان میباشد. خشونت را میتوان در هر رابطه دو «طرف» مشاهده کرد مثلاً روابط انسان با انسان، انسان با حیوان، انسان با طبیعت، انسان با اشیا، حیوان با طبیعت، حیوان با حیوان و حیوان با انسان.

تجربه نشان داده است که بروز اکثریت خشونتها، مبنی بر خود خواهی ها و پرخاشگری های خود انسان و یا حیوان که از بدو خلقت با او زاده شده است، صورت میگیرد که عمل و یا حرکت غضب آلود و خشن وی در اثر ناتوانی و بیچاره گی در مقابل «طرف»، دلیل بیداری احساس غضب در ذهن طرف مقابل شده باعث عکس العمل خشونت آمیز و یا ترس شدید در وجود «طرف» مقابل میگردد.

درین اواخر خشونت خاصاً خشونت علیه زنان و اطفال، توجه جهانیان، رسانه های مطبوعاتی و صفحات اینترنتی را شدیداً به خود مبدول داشته است که اکثریت این مباحث، کنفرانسها، گرد همایی ها، نشست ها و بررسی های پژوهشی، صرف روی محتوایی خشونت جسمانی(فیزیکی) میچرخد و از خشونت های نا مرئی و معنوی یا روانی به ندرت میخوانیم و میشنویم. همچنان شرح دلایل بروز و ایجاد خشونت را درخشونتگر، در مقالات تحقیقی ندرتاً خیلیها کوتاه و کم رنگ می یابیم. لهذا نشر مباحث و مقالاتی را درین خاصه، الزامی دانسته در نیشته های بعدی روی آنها بحث های خواهم داشت.

نیشته خویش را در رابطه با «خشونت چیست و انواع خشونت کدامها است» در همین جا پایان میبخشم و درمباحث بعدی روی (دلایل خشونت، قربانیان خشونت، کدام اشخاص خشونت میکنند و راه های بیرون رفت از خشونت، اثرات خشونت بر روح و روان انسان خصوصاً زنان و اطفال و خشونت علیه مردان) گفته های خواهم داشت.

با عرض حرمت

د پانو شمیره: له ۳ تر ۳

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکنی د لیکنیزې بنې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیولو مخکې په څیر و لولئ